

3. ANÁLISE DIAGNÓSTICA

3.1. Ámbitos do diagnóstico, metodoloxía de traballo e fontes de información.

1. **Ámbitos do diagnóstico**¹. Determinar os ámbitos do diagnóstico que imos a abordar: o territorio, o marco temporal e os elementos sectoriais de análise:

Caracterización do espazo	<ul style="list-style-type: none"> • Unidades territoriais e marítimas. A zona costeira da Ría de Pontevedra e a súa área de influencia inclúe seis termos municipais cunha alta vinculación en relación á actividade do sector pesqueiro, marisqueiro e acuícola: Bueu, Marín, Pontevedra, Poio, Sanxenxo e Meaño. Estes concellos están repartidos en tres comarcas: Pontevedra, O Salnés e O Morrazo, estas dúas últimas dependentes en alto grado da primeira, especialmente, a niveis administrativos e económicos. En canto a unidades marítimas, a zona costeira proposta polo GAC Ría de Pontevedra inclúe a todos os concellos que forman a Ría de Pontevedra e incorpora Meaño pola súa alta vinculación económica co sector pesqueiro da Ría a través da industria comercializadora e distribuidora. Os concellos inclúen a zona pesqueira II definida pola Consellería do Mar e todas as lonxas desta agás a de Aldán – Hío. • Sistemas e vías de comunicación. A nivel zonal, a conexión pola marxe norte da ría faise principalmente pola autovía do Salnés, dadas as condicións de orografía e densidade poboacional da estrada PO – 308 que descorre á beira da ría. Polo sur, a autovía a Marín (PO-11), hoxe se estende case ata o termo municipal de Bueu (EP – 1201) e complementa á estrada PO 546 e a PO – 551.
Demografía	<ul style="list-style-type: none"> • Poboación e distribución territorial.

¹ Achégase un resumo do informe da diagnose do territorio que se inclúe no documento da EDLP.

	<p>A poboación concéntrase en torno ao núcleo de Pontevedra, cabeceira de comarca e centro vertebrador da actividade económica xunto co Porto de Marín. Canto maior é a distancia a este núcleo menor é a densidade de poboación.</p> <p>Contabilizando en Pontevedra unicamente a poboación dependente da pesca, a poboación da zona costeira supón 79.152 persoas. A poboación dependente da pesca en todo o territorio achégase ás dez mil persoas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Análise de evolución, envellecemento, densidade, dependencia, etc. en función de xénero e idade. <p>A evolución poboación ten unha tendencia positiva na cabeceira da comarca (Pontevedra) que arrastra aos concellos do norte: Poio e Sanxenxo. No resto dos concellos a tendencia e estanca ou decrecente.</p> <p>A pirámide poboacional ten o mesmo perfil truncado que caracteriza ao conxunto da poboación galega aínda que o índice de envellecemento é aquí máis baixo que a media acadando o valor de 98. O índice de dependencia global no conxunto do territorio é de 48,2. O índice de dependencia xuvenil é de 21 e o de dependencia senil de 27,2.</p>
Mercado laboral	<ul style="list-style-type: none"> • Tipoloxía de contratación e evolución <p>A contratación destes últimos anos decantouse na zona costeira cara contratos eventuais que dispararon a súa importancia ata o 55 % da contratación realizada. Os contratos por obra e servizo son o segundo grupo máis numeroso; supoñen o 28,4 %. A moita distancia está o contrato de interinidade 7,8 % e moi por baixo o indefinido 3,9 % e os restantes tipos de prácticas, para a formación e outros que xuntos non acadan 5 %.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poboación laboral activa e desempregada. <p>O paro no conxunto da zona costeira supón 15.677 persoas en cifras do 2014 que representan unha cifra caso o 90 % superior ás magnitudes de antes da crise. Mais o incremento do paro é moi diferente por sexos. Entre os ano 2007 a 2014 o paro masculino incrementouse no 153 % mentres que no colectivo feminino so o 53 %. Ambos valores de incremento de paro están por riba da media galega.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Características da contratación segundo actividade e territorio. <p>O sector que concentra a meirande parte das novas contratacións é o sector servizos que supón o 80,2 %; moi por baixo están o sector industrial, a construción e, en último lugar, a agricultura e a pesca.</p>

	<p>No que respecta ao reparto territorial existe un grande desequilibrio xa que a meirande parte das contratacións concéntranse nas zonas de maior dinamismo económico: Pontevedra, Marín e Sanxenxo.</p>
Estrutura económica e empresarial	<ul style="list-style-type: none"> • Tipos e caracterización das actividades económicas. O sector servizos é con diferenza o máis relevante no conxunto da zona costeira e o que incorpora maior número de traballadores e contribución PIB. Tamén é o máis importante en canto a número de empresas (78,6 %) seguido da construción, a industria e, en último lugar os servizos de subministro de auga e enerxía. • Evolución e caracterización do tecido empresarial. Nos últimos anos a destrución de empresas ten sido na zona costeira máis forte (-5,6 %) que o ritmo medio de Galicia (-2,3 %) afectando especialmente a Pontevedra, Marín e Meaño.
Datos do sector pesqueiro	<ul style="list-style-type: none"> • Número e caracterización das flotas, portos e artes. Nos portos da zona costeira rexístranse 401 embarcacións, algo menos da metade do total no Porto de Bueu; a moita distancia Combarro, Marín e Campelo. A inmensa maioría da flota dedícase á baixura ou son auxiliares da acuicultura. O peso do GAC no conxunto de Galicia é do 7,1 % considerando número de embarcacións. De ter en conta a capacidade de capturas ou a potencia dos buques, a dimensión da flota do GAC Ría de Pontevedra é superior, por exemplo, á da Ría de Arousa que está máis especializada na actividade marisqueira e bateeira. • Evolución de emprego xerado. No ámbito do GAC no últimos anos perdeuse un de cada catro empregos existentes no sector en 2007, é dicir, unha destrución de emprego do 25,5 %, por riba da media galega que se cifra no 21,9 %. • Caracterización do sector pesqueiro e produción do sector. No que respecta ao reparto do emprego no sector, o maior número de postos de traballo corresponden á pesca mariña seguido a moita distancia da acuicultura mariña e moi de lonxe por actividades de conserva, procesamento e comercialización. A produción é moi diversa sendo as tres especies máis importante o polbo, a ameixa fina e xaponesa, todas por riba do millón de euros en vendas e todas con aumentos de valor no período de 2007 a 2014. • Tipoloxía de produtos comercializados e canles e distribución. As canles de distribución reflicten unha agrupación das vendas cada vez maior ao que as lonxas responden con acordos de venda a distribuidoras.

	<ul style="list-style-type: none"> • Iniciativas de innovación. Rexístranse no territorio diferentes iniciativas como a de concentración de produto na Lonxa de Bueu que actúa como central de vendas á distribución. Tamén se puxo en marcha a iniciativa conxunta das lonxas da plataforma de agrupación dixital do produto e a nivel empresarial, cada vez son máis as plataformas de venda on line.
Datos do sector do turismo	<ul style="list-style-type: none"> • Caracterización e distribución dos aloxamentos e prazas. A diferenza da media galega o sector turístico de aloxamento na ría de Pontevedra presenta unha merma en número de aloxamentos nos últimos anos (dende o 2009). A pesar disto, a zona conta con preto de 300 establecementos o que supón o 10 % do sector turístico galego. O tipo máis común de aloxamento é o hotel (60 % do total) seguido das pensións e os establecementos de turismo rural a moita distancia. O número total de prazas hoteleiras é de 17.984 das que máis de 14.000 se atopan en Sanxenxo. • Caracterización do sector de restauración e hostalería. A restauración e a hostalería ocupan un dos primeiros postos na distribución de empresas do sector servizos con preto de 2000 establecementos no territorio dedicados a servizos de comidas e bebidas. Trátase dun sector moi atomizado de economía familiar, illado en canto a súa forma de traballar e criticado polo sector pesqueiro pola falta de defensa do produto local.
Patrimonio medioambiental	<ul style="list-style-type: none"> • Catálogo dos recursos e caracterización dos mesmos. Hábitats costeiros de importancia para os recursos biolóxicos mariños. As Illas de Ons, a Illa de Tambo e o complexo intermareal Ons – O Grove son os espazos máis salientables xunto coas xunqueiras e as zonas de seca nas que se centra a actividade marisqueira, como ecosistemas litorais. Mais a auga e o elemento natural de maior valor ecolóxico e debe considerarse como un todo ecosistémico no conxunto río – ría.
Patrimonio cultural	<ul style="list-style-type: none"> • Catálogos dos recursos (materiais e inmateriais) e caracterización. O patrimonio cultural reúne bens catalogados como Bens de interese cultural especialmente no que a patrimonio arqueolóxico se refire. O patrimonio cultural industrial ten grandes achegas na costa e vencelladas á tradición mariñeira que achega tamén embarcacións tradicionais e un número indefinido de elementos do patrimonio etnográfico.

Programas ou actuacións de carácter estratéxico	<ul style="list-style-type: none"> • Repertorio de normas ou medidas estratéxicas que teñen relación co territorio. Unha reclamación estratéxica para o territorio é a consecución do saneamento da Ría. Existe un programa posto en marcha por Augas de Galicia neste sentido que debe axudar á rexeneración da Ría de Pontevedra. En menor medida, a reclamación da aplicación da caducidade da concesión de ENCE é tamén unha postura consolidada no territorio aínda que tamén existe quen pensa que debe manterse en defensa dos postos de traballo.
---	--

2. Metodoloxía de traballo. Describir sucintamente o proceso de investigación realizado aclarando, a metodoloxía de traballo e as técnicas empregadas.

O proceso de elaboración da análise diagnóstica caracterizouse por integrar diferentes técnicas de investigación social:

- a metodoloxía de investigación cuantitativa, orientada á análise de información mediante a descrición dunha realidade concreta e baseada en información secundaria.
- a metodoloxía de investigación cualitativa, orientada a recoller as concepcións, opinións e visións da zona costeira, mediante un exercicio de análise e reflexión.
- as metodoloxías participativas, orientadas á conformación de dinámicas que integren a perspectiva da cidadanía e a perspectiva técnica na valoración dos resultados e a diagnose da situación actual do territorio e do Grupo de Acción Costeira.

Un complemento necesario das metodoloxías que implican participación de axentes sociais é a divulgación a través un plan de comunicación das actuacións e obxectivos do traballo a realizar.

O proceso de traballo estrutúrase nas seguintes fases:

1. posta en marcha do proceso e difusión aos axentes sociais.
2. Análise da información secundaria. .
3. Talleres de metodoloxía participativa
4. Redacción da análise diagnóstica do territorio integrando todos os coñecementos.

Posteriormente, comezouse o traballo de definición da estratexia propiamente dita que se desenvolve a partir do coñecemento adquirido do territorio. De novo, este proceso implica o

emprego dunha dobre vertente metodolóxica que se concreta na aplicación de:

- a metodoloxía de investigación cualitativa, orientada a recoller as concepcións, opinión e visións da zona costeira.
- as metodoloxías participativas, orientadas á conformación de dinámicas que integren a perspectiva da cidadanía e a perspectiva técnica na valoración dos resultados e a diagnose e na proposta estratéxica de actuación.

Cada unha destas metodoloxías leva ao desenvolvemento dun plan de comunicación e dun plan de participación, respectivamente.

A participación diferencia entre os espazos de participación – talleres e foro - e os órganos de apoio e asesoramento: a comisión de seguimento e a comisión técnica. O Plan de Comunicación pretende reforzar o proceso de elaboración da Estratexia, mellorando a súa difusión e visibilidade no territorio, e contribuíndo ao enriquecemento da participación.

Ver apartado 3.1.2. do documento Análise estratéxica.

3.3. Diagnóstico da zona pesqueira (Análise DAFO) e Delimitación das principais necesidades do territorio.

1. Metodoloxía **DAFO**, recollendo as debilidades, ameazas, fortalezas e oportunidades do GALP centrándose nas peculiaridades da zona. Expoñerase de maneira clara a información diferenciando os principais ámbitos temáticos, numerando cada un dos factores. Realizarase unha diagnose participativa (grupos, talleres, foros,...), apoiándose tamén noutras fontes e información do conxunto do diagnóstico (análise documental e de fontes primarias). Identificaranse as **necesidades da zona** en función dos ámbitos definidos no diagnóstico.

Debilidades	Ameazas	Fortalezas	Oportunidades	Necesidades
SECTOR PESQUEIRO – competitividade D.1. Disminución dos recursos pesqueiros e	SECTOR PESQUEIRO – competitividade A.1. Interceza xeradas polos cambios na regulación do	SECTOR PESQUEIRO – competitividade F.1 A calidade do produto pesqueiro, acuícola e	SECTOR PESQUEIRO – competitividade O.1. Aumento do valor engadido da producción pesqueira,	Melloras de coñecemento para a xestión dos recursos

<p>marisqueiros e maior frecuencia de episodios de toxina. Redución de TAC's e cotas en determinados recursos pesqueiros que afectan á flota artesanal.</p> <p>D.2. Falta de unidade no sector, pouco aberto á introdución de cambios nos hábitos de traballo e adaptación as novas políticas de descartes e capturas accidentais.</p> <p>D.3. Pérdida de competitividade por elevados custes de explotación, diminución de recursos pesqueiros e marisqueiros e dispersión das capturas nos diferentes portos da zona.</p> <p>D.4. Falta de emprendemento, de acceso aos resultados da innovación e de proactividade dos pescadores para xerar novas oportunidades de negocio.</p>	<p>sector, sobre todo por aqueles que introducen novos sistemas de regulación das capturas.</p> <p>A.2. Falta de adaptación das vedas e cotas aos stocks das especies, especialmente daquelas que son predadoras de importantes especies comerciais.</p> <p>A.3. Falta de etiquetaxe e control na trazabilidade do produto pesqueiro, acuícola e marisqueiro que permite que produto foráneo se confunda no mercado co procedente da actividade pesqueira e marisqueira galega.</p> <p>A.4. Escaso control e vixilancia da pesca deportiva.</p> <p>A.5. Alto impacto da actividade dos furtivos no mercado provocando incremento ilegal da oferta, baixada de prezos e importantes</p>	<p>marisqueiro é obxectiva, recoñecida e valorada polo consumidor.</p> <p>F.2. Sector de actividade con peso económico e social no territorio: flota versátil nas diferentes artes e especies e forte sector marisqueiro.</p> <p>F.3 Existencia de marcas de calidade para a produción pesqueira como pescadeRías e outras de ámbito local (polbodasrias) ou de garantía de sostibilidade (certificación MSC, xa aplicada á pesquería da navalla da ría).</p> <p>F.4. Existencia dunha plataforma de venda conxunta do produto das lonxas da ría (pescadoartesanal.com) a iniciativa do sector e de ámbito zonal.</p> <p>F.5. Boa infraestrutura de portos pesqueiros, lonxas, lugares de desembarque e importante desenvolvemento da industria auxiliar.</p> <p>F.6. Consolidada tradición e vocación pesqueira con forte presenza feminina, especialmente, no sector marisqueiro.</p>	<p>acuícola e marisqueira. A existencia de marcas de calidade e a súa implantación paulatina nas lonxas e comercializadores permitirá a diferenciación do produto local e terá repercusión no prezo do mesmo tanto a nivel local como na súa comercialización fora do territorio.</p> <p>O.2. Acondicionamento de infraestruturas portuarias para posta en marcha de novas políticas e sistemas de recollida de residuos mariños, eficiencia enerxética, calidade, trazabilidade, transformación e comercialización dos produtos desembarcados.</p> <p>O.3. Proximidade de centros de investigación relacionados co mar.</p> <p>O.4. Actividades de turismo mariñeiro aproveitando sinerxías con outras actividades turísticas existentes na zona.</p> <p>O.5. Aproveitamento e valorización dos residuos das industrias e actividades pesqueiras, acuícolas e marisqueiras.</p>	<p>pesqueiros e marisqueiros.</p> <p>Identificación e diferenciación do produto local nas canles de comercialización.</p> <p>Sistemas para garantir a trazabilidade en todos os eslabóns da cadea de distribución.</p> <p>Fomento do asociacionismo no sector pesqueiro cara o desenvolvemento de iniciativas conxuntas.</p> <p>Adaptarse as novas políticas comunitarias de pesca, en especial á prohibición de descartes.</p> <p>Achegar o sector pesqueiro á poboación para fomentar a confianza no sector e mellorar a imaxe social das profesións do sector pesqueiro para cubrir</p>
---	--	---	--	--

<p>D.5. Falta de relevo xeracional en cargos de responsabilidade tanto empresas como entidades..</p> <p>SECTOR PESQUEIRO – área de coñecemento</p> <p>D.6. Descoordinación entre científicos e sector que aprecie falta de transferencia de investigación, tecnoloxía e divulgación dos traballos científicos así como necesidade de actualización máis áxil dos stocks dos recursos mariños na translación ás políticas de TAC's e cotas.</p> <p>D.7. Necesidade de coñecer efectos previstos do cambio climático e outros fenómenos que afectan aos recursos como políticas de protección ambiental e PPC.</p> <p>.ECONOMÍA ZONA COSTEIRA - SECTOR TURISMO</p> <p>D.8.a. Altas taxas de desemprego: volta ao sector pesqueiro de persoas sen</p>	<p>danos aos recursos.</p> <p>A.6. Hábitos de vida que diminúen o consumo de produtos do mar e perda das canles de comercialización tradicionais.</p> <p>A.7. Desconexión do sector pesqueiro fronte ao resto da poboación.</p> <p>.ECONOMÍA ZONA COSTEIRA - SECTOR TURISMO</p> <p>A.8. Procedementos administrativos que actúan como trabas á posta en marcha de actividades de turismo mariñeiro.</p> <p>A.9. Exceso de publicidade de turismo mariñeiro cando aínda o sector non pode poñer en práctica as actividades turísticas.</p> <p>A.10. Perda da esencia do territorio, especialmente dos valores da paisaxe, dos asentamentos e a súa arquitectura</p>	<p>.ECONOMÍA ZONA COSTEIRA - SECTOR TURISMO</p> <p>F.7. Alta potencialidade da zona para desenvolvemento de actividades turísticas ligada ao mar: turismo mariñeiro, turismo náutico, actividades de ocio na natureza.</p> <p>F.8. Existencia de portos deportivos con boas infraestruturas no territorio.</p> <p>F.9. Ampla oferta turística consolidada con alta demanda na temporada estival.</p> <p>F.10. Boas comunicacións co exterior tanto por avión,</p>	<p>O.6. Xeración de novos ingresos a partir da diversificación.</p> <p>ECONOMÍA ZONA COSTEIRA - SECTOR TURISMO.</p> <p>O.7. Zona costeira con alto potencial para a xeración de oferta diversificada de actividades de ocio e tempo libre vinculando a oferta costeira coa do medio rural, presentes ambas no territorio.</p> <p>O.8. Alta demanda de actividades de turismo experiencial.</p> <p>O.9. Elevada afluencia de visitantes na zona costeira e existencia de capacidade de acollida nas infraestruturas e servizos turísticos de aloxamento e restauración.</p>	<p>as necesidades de relevo xeracional.</p> <p>Desenvolvemento de novas iniciativas de turismo mariñeiro, tanto polo sector como de forma integrada con outros sectores turísticos e produtivos.</p> <p>Promoción de actividades turísticas que contribúan á desenstacionalización baseadas nos recursos costeiros e na cultura mariñeira e na práctica de actividades de ocio e tempo libre relacionadas co mar.</p> <p>Formación cara o emprendemento e formación aplicada a profesións e</p>
--	--	---	--	---

<p>formación profesional e necesidade de capacitación para o emprendemento..</p> <p>D.8b. Escasa implicación da hostalería e restauración co produto local.</p> <p>D.8c. Falta de posta en valor dos produtos do sector primario.</p> <p>D.9. Falta de cooperación e asociacionismo entre as empresas turísticas-xeralmente microempresas familiares – para a xeración dun auténtico destino turístico.</p> <p>. MEDIO AMBIENTE E PATRIMONIO – RECURSOS DO TERRITORIO</p> <p>D.10. Forte presión humana sobre a ría que provoca a alteración do ecosistema, das características de auga das rías (recheos que alteran correntes, contaminación industrial, falta de saneamento urbano integral) con efectos</p>	<p>tradicional que o vinculan coa cultura mariñeira pola especulación urbanística.</p> <p>. MEDIO AMBIENTE E PATRIMONIO – RECURSOS DO TERRITORIO</p> <p>A.11. Invasións de especies foráneas que desprazan os recursos autóctonos e destrúen lugares habituais de cría de especies como o camarón.</p> <p>A.12. Desenvolvemento de plans de regulación de usos de espazos naturais protexidos que non contemplan debidamente a actividade pesqueira tradicional.</p> <p>A.13. Falta de concienciación ambiental e xestión inadecuada dos residuos.</p>	<p>ferrocarril como autoestrada.</p> <p>. MEDIO AMBIENTE E PATRIMONIO – RECURSOS DO TERRITORIO</p> <p>F.10. Existencia de importante patrimonio histórico- artístico, material e inmaterial vinculado á tradición marítimo – pesqueira.</p> <p>F.11. Entorno natural con espazos e recursos naturais de alto valore ecolóxico e recoñecemento internacional (Parque Nacional das Illas Atlánticas, Zonas ZEPA e ZEC,...)</p>	<p>MEDIO AMBIENTE E PATRIMONIO – RECURSOS DO TERRITORIO</p> <p>O.10. Mellora continua na aplicación dos plans de explotación e novo enfoque de xestión da pesca baseado no principio do rendemento máximo sostible.</p> <p>O.11. Desenvolvemento de turismo a partir de espazos naturais protexidos e da implantación e difusión da Carta Europea de Turismo Sostible no Parque Nacional das Illas Atlánticas de Galicia.</p> <p>O.12. Aumento do interese xeral e da preocupación por aspectos ambientais.</p>	<p>empregos do sector pesqueiro.</p> <p>Formación para os axentes do sector</p> <p>Concienciación ambiental</p> <p>Mecanismos de adaptación e mitigación fronte o cambio climático.</p> <p>Fomento do coñecemento e posta en valor de elementos do patrimonio natural e cultural relacionados coa cultura marítima e mariñeira en particular como base para a construción da identidade territorial e a promoción turística.</p>
---	--	--	---	--

<p><i>negativos nos recursos pesqueiros e marisqueiros.</i></p> <p><i>D.11. Falta de atención aos espazos intermareais de alto valor ecolóxico para o seu estudo e valorización.</i></p> <p><i>D.12. Escaso coñecemento do patrimonio natural e cultural de elevado valor. Necesidade de actuacións de posta en valor e divulgación, tamén aplicable ao patrimonio marítimo – pesqueiro.</i></p>				<p><i>Necesidade de actuacións de posta en valor e divulgación, tamén aplicable ao patrimonio marítimo – pesqueiro.</i></p>
--	--	--	--	---

3.4. Conclusións sobre a situación actual da zona pesqueira.

Principais conclusións obtidas do diagnóstico, tendo en consideración a análise do territorio, o DAFO e abordando os elementos sectoriais da análise, e as necesidades da zona. Retos aos cales se propón dar resposta coa estratexia.

